

GOUEL SANT BARTHELEMY AR CHASS.

81

KIMMIAD

VAR AR SORT A RESERV DEZO LEZEN AN DAOU A VIZ MAE 1853.

Var ton : *Noël, Noël, da Nédelec.*

Morituri te salutant..... CANET.

E Landerne , var bord richer Dourdoun ,
Enemp rentas an oll chass bretoun :
Chass couchant , chass red , hac ar vastardet ,
Tout e oaint eno eun nosvez assembllet.

A neuze souden ,
Toud ar vanden ,
Peb hini en e dôn
A gommanças e zôn .

— *Ar C'hy Malakoff, Presidant ar C'honseill.* —

Neuze Malokoff , ky desket 'vit ar foariou ,
A lavaras : Va mignouinet , sec'hit ho taëlou ,
Deuit-ta kentoc'h , deuit-ta ractal ,
Da exposi ho clemou dirag an Tribunal .

A marteze
E chelfomp goudese ,
Diouz hor bourrevien ,
Terri al lezen .

— *Ar Presidant evitan e-hunan.* —

Mar plij ganoc'h , da guenta e kouamançan :
Gounit a rean bara da eur paour kes comedian ;
A gouëlit , camaradet , ha cruella dën !
Dija en d'eus preparet va c'horden .

Me gred ember ,
E tevio an amser
Mar vo gant va croc'hen
Great domp mæstr eur chupen .

— *Ky ar Paour.* —

Evidon-me a zo cals glac'haret,
Va mæstr zo paour, da piou er lavaret ?
Pemp lûr evitan a zo eun tensor,
Hac ouspen-zo ne gar ket cals'an henor.

Rac-ze ta el len,
E rign lamp-pen ;
Perac tempesti,
Eur mæn a dle va lestri.

— *Ar Mastin, Ky gard.* —

Ato prisounier, é founç va barriken,
Petra glask-tà dious-ime al lezen ?
Evit eun tam bara louët, sclapet em seudel,
Da nôz, da vintin gant eun domistik cruel.

Siouas ! evit da boan,
Kea ta paour kes loan,
Kea, ia, d'al len,
Da zraïlla da gorden.

— *Ky barbet eur Porcherez.* —

Ky ar muia caret gant eur porcherez coz,
E m'eus betec vreman, beb deis a beb nôz,
Passeet va dechou, gant gloar hac henor,
Azezet, var va ven-a-dreo, e toulic an ôr.

Mes allas ! al lezen
A fell dezi va c'hrac'hen,
Adieu ta d'ar c'houignou,
Ha dan oll lipousachou.

— *Bichon ar Vigodes.* —

Ato leun a spount mar teufe Katel,
Doc'h an instruction gant eur goler zantel,
En e dourn gant-i euu disciplin,
D'ober eun act a gontrition var va c'heïn.

Dek lûr da eur vigodes ! ! !....
Goërzet vo kentoc'h va robes,
A gant an arc'hant,
D'an Ilis vo græt eur presant.

— *Carlin eur Plac'h munden.* —

Tout ar c'hontroll é ty va mæstrez,
Ato ar joa, ato ar plijadurez;
A pa deu Yan da gana canticou spirituel,
E c'houzon chalpal, a dioual e vantel.

Gant va laouënediguez
E kichen va mæstrez,
Me gred eus al lezen
Preservi va c'hrac'hen.

— *Ky ar Zoudardet.* —

Compagnoun fidel da eur zoudard coz,
Ato , betec vreman, beb deis a beb nôz;
Gouëlet em eus ar Spaign hac an Turki,
Sebastopol , an Allmaign , an Itali.

Cridi né ran ket ,
E ven c'hoas casset ,
Me ! eur soudard coz ,
Da velet Rouantelez ar C'hoz.

— *Ar C'hy couchant hac ar C'hy red.* —

Da vonet d'eus ar beure da glask ar c'had
Ato e vezomp diskuiz, ato a galon vad,
Da lekat or poan evit caou d'a n doll
Eun dra da bijout, a caref gant an oll.

Mar bezomp erouguet ,
E c'hellomp lavaret :
Gant caol a gant piz
E vezint buan skuiz.

— *Ky eur C'hlasker dall.* —

Dare gant an naon e c'heuillan an dall ,
Toll da vîr, da zouar, leach aman , leac'h all ;
Var an treujou alaouret, græt gant an Aoutrou ,
Da enemp zifén dious ar goal amzeriou.

M'ar bezan lac'het
Gant piou vo cunduet ?
Piou d'ioc'h ar maleuriou
A zifenn eo zevesiou ?

— *Ar C'hy vagabond.* —

Potret , aman necesser tout enemp pretendoc'h ,
Evit d'ar maro echappi gouël a gouëlloc'h ;
Ky ep ty na goz, ne m'eus evit ordinal
Nemet restajou , eskern , traouachou fal.

Ato var an douar,
Dispount a diglac'har ,
Paour kes peaurien !
C'houi a baëo ar skoden .

— *Ar C'hy Presidant o resumi.* —

Dre al lezen-man , kontroll d'or madou ,
E n'emp gavo en hon touëz cals a valeuriou ;
Guelet a ran sclear, mar karomp-ni an dêñ ,
An dêñ , de drô , n'or c'haro cals birviken .

Gant e gapriçou ,
Muioc'h evit or viçou ,
E teu d'oc'h e c'hardien
Da starda ar scoden !

— Ar memes President. — Reflexionou philosophik. —

Ia ! an interest a zo re garet gant an dén,
Da envô payen gant aon dioc'h e groc'hen ;
Demeus or raç e stagas Astré (1)
E guiz ma cause deomp en e Cod neve.

D'an traon diskenn,
Ky ! te a da lezen,
Evit commandé
Guen'omp-ni an danç.

— Ar memes hini e tiskuez e zent hac o sevel bleo e guein. —

— CONCLUSION. —

Silaouit tout a prestit oc'h attention,
Guervel a ran a c'hanoc'h d'an insurrection,
Rac ne ma ket an amser evel gouëchal,
Ma renke d'an dén soubli peb aneval.

Pa n'eus declarer brezel,
Criomp-ta a vouëz huel ;
Savomp ractal pavillon,
Hac è Breïz greomp revolution.

— Here are the signes of ou rebellion. —

Araok en emp separi, a d'an huella mouëchou, e z'eus votet :

- Teir yudaden evit ar President.
- Teir c'hrougnaden evit an Dén.

— Ar C'honseill enemp separ. —

Ar Secretour general, Commis-Greffleur,

Sinet : EUR C'HY A GALITE.

Par ampliation :

LE HIR,

Soldat au 91me de ligne.

Propriété de l'Éditeur :

J. HASLÉ.

(1) L'Étoile ou Constellation du Grand Chien.

82

CANAOUEN NEVEZ

VAR AN

HENT-OUARN.

Var an tón gallec : { *Tu veux danser, tu danseras,*
Foi de Français, papa Nicolas.

Habitantet a Leon hac a Kerne ,
Tostait da glevet eur ganaouen neve ;
Digorit mad tout o tiou skouarn ,
Mont a ran da cauzeal deoc'h eus an Hent-Ouarn ,
A nevez zo enemp gavet ê Breiz
Da lakat henni keraouëz aleïz.

Araog commans deoc'h discriva
Ar machin infernal arruet er vrô-mâ ,
Digasset deomp-ni evit or sclerijen ,
(Me gav gouëll lavaret evit or pinijen ,)
O pedan tout a guir galon ,
Da bresta din oc'h attention.

An Hent-Ouarn , va mignounet ker ,
Neket bet ato a beb amzer ,
N'eus ket , me gred , a tregont vloas ,
E Franç ne oa ket anavezet c'hoas ;
Hac en eun histor benac e m'eus lennet
E oamp anezan dleour d'ar Zaozonnet .

A beb amser ar Zaozonnet
A d'eus sec'het o fri d'ar Gallaouet ;
Ar Gal mar de prount da bârlant ,
Da ober ne ket re vuan ;
Ar Zaos a glask profit da guenta
D'eus ar pez a inventer er vrô-mâ .

Mes loskomp a gostez an histor,
Hac hon amezién a du-all d'ar mör ,
Evit examina è coustianç
Mar tleomp en Hent-Ouarn caout fisianç ,
Mar de digasset deomp evit or mad ,
A profitabl d'an oll ervez ho stad.

Declarri a ran var va henor ,
Ar c'honvers gantan en dô muioc'h a zigor
A tout an oll varc'hadourien ,
Kercouls ar païsant evel ar vourc'hichen ,
En e zer a c'hello creski o madou
A lakat easoc'h urz en ho afferiou.

Mes d'ar paour kès labourer
Ne raï ket ar peb gouëlla d'eus e affer ;
Rac mar deo cresket al labouriou ,
Ne ket calz hirroc'h paët an deiou ,
Hac ar pez a paër gouëchal pemp gouennec ,
Do c'haout breman e lakeoc'h dec.

Embarki a ra a beb seurt traouachou ,
Saout , kezek , ed , frouëz a viou ;
A d'är marc'hat pa ielloc'h gant o kar ,
Kassit o marc'hadourez var eün d'ar gar ;
Hac en distrô e c'helloc'h c'hoas lavaret
E po da potr ar guir he fri sec'het.

Hac a baoue mar ze deut ar Barisianet
Da veza re lipouç var ar pesket
Ar pesk a zo eun neubeut exkis
Gantan a iello da glask e bar da Baris ,
Hac eno beo-buezec è baillou
E ze ato fresh evit an Aoutrou.

An negocianet , ar varchadourien ed ,
Ar prener saout , ar c'flasker ronceed ,
A c'hello breman gant confianç
D'ingualti o marc'hadourez è pevar corn Franc
A memes c'hoas , mar deo o faltazi ,
E c'hellint o c'has da found ar Russi .

Mes petra lavaro potret an Arvôr ,
An armatourien , an dud a vîr ,
Ar charretourien hac ar postillonnet ;
Da bere en d'eus o divrac'h troc'het ?
Cridi-ran e scrabinfont o diou scouarn ,
A meuli gleont neubeut an Hent-Ouarn .

Rac-ze-ta e velan sclær-mad ,
Ar paour ne reï nemet paourat ;
Ar pinvidic dre graç an Hent-Ouarn ,
A ramasso an oll danvez e tre zaouarn ;
A ni , e trezomp peaurien ,
A baëo c'hoas ar scoden .

Cetu ar pen kenta d'eus va histor ,
Peleac'h skei bremân evit caout digor ?
Examinet or beus question an arc'hant ,
Gouëiomp , ia brema , hini an agremant
A brocuro deomp evit voyaji ,
Pa blijo d'or bourz a d'or faltazi .

Doc'h ar c'hoste ma lavarset a c'hellan :
Gantân sur e vo didronet ar charaban ,
Rae ouspen ma ia calz buannoc'h ,
E zeo c'hoas an anter distrounsoch' ;
Azezet oc'h è guis è goask o toll ,
Ra vezo-ta meulet gant an oll !

Mes m'ar n'euz ar maler da zirailla ,
Pe eun all dont a ben dezâ ;
Mar bezont o daou var ar memes linen ,
Jesus , va Doue , pebez alunen !
An eil wagon gant e bén flastret ,
A c'houi ,.... è pelec'h e vezoc'h selapet ?.....

Ar marc'h dù a zo capricius ,
Kercouls lavaret memes vicius ,
Great eo gant viltancou an ifern ,
A me gred e mâ an diaoul en e eskern ,
Rac-ze ta ma ne maoc'h ket var o tu
Ne n'em fiziit ket re er marc'h dù .

Mar peus c'hoant embarki eus ar beure ,
Examinit mad da guenta o toare ;
Hac ar rederes mar o peus ,
Choumit er guear pe o pezo keus ;
Nemet c'hoant o pefe da losker clemon ,
A diskenn en oll stationou .

Hac è creiz ma vezoc'h ec'h ober ,.....
Mar teu d'enemp lakat en coler ;
Raactal e commando da gournichall ,
Da losket moguet a da dufall ,
Prest a prount evel an tan e partio ,
Bonsoir ,.... gortozit ,.... pe kit en drô .

Ebars c'hoas ne ket brao cousket ,
Rac aon pa deuoc'h da vea divunet ,
E teufe deoc'h caout an dischanç
Da veza rentet pell dious o temeuranç ;
Hac o yalc'h neuze m'ar de goullou ,
E riskoc'h kals da gouskat en enchou.

C'hoas a me da lavaret meur a dra ,
Mes aon a m'eus d'ho skuisa ;
Ar c'honseil diveza a roan d'ar fumerien ,
Kercouls d'ar zoudard 'vel d'a r yourc'hichen :
Fumi e bars zo , ia , difennet ,
Gant aoun da zisplijout d'ar merc'hed.

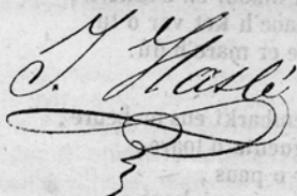
An hini an d'eus ar zoun-mâ gret ,
A zo bepret bas a speret ,
Eur Zoudard en devoa re amzer ,
Claon var e vele en hospital Quemper
Ne c'hortos nemert caout diou-askel Icar
Evit ober concuranç da Nadar.

— FIN. —

LE HIR,

Soldat au 91me de ligne.

Propriété de l'Éditeur :

Moulet é Montroulez , é ty J^e HASLÉ , Imprimer ha Leyrer ,
ru a Aiguillon , 8 ,
é pelec'h e caver bep seurt levriou gallec ha brezounec , evit an offiçou
hac evit ar scolioù ; canticom evit ar retrejou hac ar missionou ;
imachou , chapeledou , medalennou , paper , liou , plun ,
etc. , etc. , etc. —